

Remissyttrande: Förslag om höjd jämförelseränta för ränteförmån inför budgetpropositionen 2024

Finansförbundet, som är Sveriges största fackliga organisation inom bank- och finansbranschen med omkring 25 000 yrkesverksamma medlemmar, avstyrker förslaget om att införa höjd jämförelseränta för ränteförmån.

Förslaget avser att öka beskattningen på den bransch som redan betalar allra mest i bolagsskatt, vilket i sig är orimligt. År 2022 infördes riskskatt för kreditinstitut vilket inte var något annat än en straffskatt på finanssektorn. Två år senare vill regeringen återigen införa en skatt som direkt riktar in sig på samma bransch.

En höjd jämförelseränta för ränteförmån kommer att påverka de finansanställdas privatekonomi negativt samtidigt som de flesta medarbetare inom finansbranschen får reallönesänkningar givet den höga inflationen.

Förslaget riskerar även att försämra möjligheterna att rekrytera ny kompetens till en redan hårt konkurrensutsatt bransch samt minska incitamenten för nuvarande medarbetare att stanna kvar inom branschen.

Detta samtidigt som tonläget och hoten från kunderna ökar i takt med prisstegringen i samhället, vilket går ut över de finansanställdas arbetsmiljö och välbefinnande.

Finansbranschen betalar mest i bolagsskatt

Banker och kreditmarknadsföretag är med och bidrar till den gemensamma välfärden genom det stora nettoinflödet av bolagsskatt till statskassan. Jämfört med andra branscher betalar finansbranschen allra mest i bolagsskatt.

Lägg därtill den redan införda riskskatten. Att då ytterligare öka beskattningen av finansbranschen faller på sin egen orimlighet.

Försämrar privatekonomi

Den ekonomiska situation som Sverige befunnit sig i sedan en tid, med hög inflation och kraftiga reallönesänkningar, har påverkat även de anställda inom finansbranschen negativt. Många anställda, även i finansbranschen, befinner sig i en mycket ansträngd ekonomisk situation. Det bör i sammanhanget också påpekas att finansanställda ofta inte har höga löner: löneläget för några av de vanligaste yrkeskategorierna ligger ungefär mellan 27 000 och 37 000 kronor i månaden. För många av dessa individer – och naturligtvis för andra inom branschen - är ränteförmånen en viktig del för att få privatekonomi att gå ihop.

Det är direkt ansvarslöst att vid denna tidpunkt - där verkligheten för de flesta finansanställda är att de blir relativt sett fattigare och fattigare – straffa dem med en extra skatt riktad endast mot dem.

Ökar stressen och pressen bland de anställda

Enligt Stressrapporten (Finansförbundet 2023) upplever fem av tio medlemmar att stress och press är ett arbetsmiljöproblem. Hög arbetsbelastning och slimmade organisationer med för få anställda i kombination med svårigheterna att rekrytera är några av orsakerna till stressen på arbetsplatserna. 25 procent av Finansförbundets medlemmar anger den ökade oron i samhället som en anledning till ökad press på jobbet.

Förtroendevalda vittnar om att kunder lägger skulden på bankanställda när de inte längre klarar av att finansiera sin privatekonomi och att påhopp och hårda ord är vanligt förekommande i de situationerna.

Att så gott som dagligen möta frustrerade kunder som hotar med olika repressalier om de inte beviljas fördelaktiga lån leder till en ansträngd arbetsmiljö med ökad risk för sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa.

Att i ett sådant läge öka beskattningen på de anställda riskerar att ytterligare öka stressen och pressen hos befintliga medarbetare, dels genom att den egna privatekonomin försämras, dels genom ökade svårigheter att rekrytera och bibehålla befintlig personal.

Svårare att rekrytera medarbetare till finansbranschen

Försämrade personalförmåner genom ökad beskattning gör det svårare att rekrytera ny personal till finansbranschen. Enligt förtroendevalda i Finansförbundet är det svårt att rekrytera nya medarbetare till branschen. Vakanser tillsätts inte och att det kan ta upp till ett år att rekrytera ny kundtjänstpersonal samt privat- och företagsrådgivare. Under tiden som rekryteringen pågår fördelas ofta den tjänstens arbetsuppgifter på befintliga medarbetare, vilket i praktiken leder till att medarbetaren arbetar mer än en heltidstjänst. Situationen blir ofta ohållbar över tid och leder till psykisk ohälsa och sjukskrivningar på grund av stress och utmattning.

Att försämra personalförmånerna genom att införa en höjd jämförelseränta för ränteförmån riskerar att ytterligare försvåra rekryteringen av nya medarbetare till finansbranschen, vilket kan förvärra en redan ansträngd arbetsmiljö för befintliga medarbetare.

Lite pengar till staten men stor effekt på privatekonomin

I promemorian under stycket offentligfinansiell effekt visar beräkningarna att en höjd jämförelseränta för ränteförmån kommer att generera 0.13 miljarder kronor till staten år 2024. Från år 2025 och framåt stiger summan till 0.25 miljarder kronor.

Förslaget ger förhållandevis lite pengar till statskassan samtidigt som den negativa effekten på privatekonomin hos medarbetarna inom finansbranschen blir desto större. Att öka

intäkterna till staten genom att specifikt beskatta en bransch och dess medarbetare är varken rättvist eller seriöst.

Att öka inflödet till statskassan kan omöjligt vara en uppgift för medarbetarna inom finansbranschen. Om intäkterna till staten ska öka behöver samtliga branscher vara med och bidra och inte, som i det här fallet, enbart finansbranschen och dess medarbetare.

En transparent och rättvis översyn av skattesystemet

Förslaget om höjd jämförelseränta för ränteförmån är liksom den redan införda riskskatten kostnadsökningar som riktas direkt mot finanssektorn och dess anställda.

Om skatteintäkterna till statskassan ska öka framöver behöver en transparent och rättvis översyn av skattesystemet göras samtidigt som utflödet i form av bland annat bedrägerier och skattefusk bekämpas. En sådan skatteöversyn bör inkludera andra branscher som i dagsläget betalar betydligt mindre i skatt än finansbranschen, exempelvis internationella företag som genom olika skatteplaneringar väljer att betala skatt i lågskatteländer, s.k. skatteparadis.

Att till synes slumpmässigt välja ut en redan högt beskattad bransch, som av diffusa och svårmotiverade skäl, ska betala ytterligare i skatt riskerar att urholka legitimiteten för skattesystemet.

Ulrika Boëthius

Förbundsordförande Finansförbundet

Marie Löök Birgersson
Viktor Källqvist

Föredragande